

Skabeloner til katalogisering i FBS

DBC, 6. april 2017

Indholdsfortegnelse

1. Skabelontyper.....	2
Flerbindsværksskabeloner.....	2
2. Hvad gør skabelonerne?.....	2
3. Hvilken skabelon skal jeg anvende hvornår?.....	2
Fællesskabsposter → <i>brug</i> de materialespecifikke skabeloner	2
Berigelse af nationalbibliografiske poster → <i>brug</i> de materialespecifikke skabeloner.....	3
Lokalposter → <i>brug</i> lokalpostskabelonerne <i>eller</i> de materialespecifikke skabeloner	3
"Dimser" → <i>brug skabelonen</i> lokalpost	4
4. Lokalbibliografi	4
Lokalbibliografi → <i>brug</i> lokalpostskabelonerne.....	4
Artikler	4
Genbrug af fællesskabspost til lokalbibliografien	4
5. Skema over skabeloner	6
Materialespecifikke skabeloner.....	6
Øvrige skabeloner.....	7

1. Skabelontyper

I Cicero Katalogisering findes en række skabeloner, der understøtter og validerer katalogisering af forskellige materialetyper og posttyper i FBS.

Skabelonerne til katalogisering i FBS/Cicero kan deles op i 3 typer:

- Materialespecifikke skabeloner – til både fællesskabsposter og lokalposter
 - *bog, film, fonogram, genstand (brætspil o.lign.), lydbog, netlyd, netpub, node, periodicum, sammensat*
- Lokalpostskabeloner – til lokalposter
 - *generelle skabeloner til alle materialetyper*
- Påhængspostskabeloner – til påhængsposter

Flerbindsværksskabeloner

Ved de fleste materiale- eller skabelontyper findes der ud over grundskabelonen (til enkeltstående poster også kaldet *singleposter*) særlige skabeloner til poster i et flerbindsværk, fx *boghoved*, *bogsektion* og *bogbind*.

2. Hvad gør skabelonerne?

Skabelonerne gør 2 ting

- validerer indholdet af en post i forhold til danMARC2 + eventuelle andre krav
- udleverer/foreslår de hyppigst anvendte felter og delfelter for en given materiale- og/eller posttype

NB! Tomme felter og delfelter må slettes manuelt

P.t. accepterer (eller ignorerer) valideringen i Cicero ikke tomme felter og delfelter, så de foreslåede felter og delfelter, man ikke har udfyldt i en given post, er man nødt til at slette manuelt for at få lov til at opdatere posten.

3. Hvilken skabelon skal jeg anvende hvornår?

Fællesskabsposter → *brug de materialespecifikke skabeloner*

Fællesskabsposter kan ses af alle biblioteker i FBS og kommer også i DanBib og Bibliotek.dk.

Hvilke materialer?

Folkebibliotekerne kan oprette fællesskabsposter for materialer som indgår i det interurbane lånesamarbejde og/eller har relevans for andre end ens eget lokale bibliotek.

NB! *Danske materialer* der er relevante for nationalbibliografien bør bibliotekerne ikke selv oprette fællesskabsposter på, men aflevere til registrering hos DBC, att. Metadata.

Der findes p.t. følgende *materialespecifikke skabeloner*, der kan anvendes til oprettelse af fællesskabsposter: *bog, film, fonogram, genstand (brætspil o.lign.), lydbog, netlyd, netpub, node, periodicum, sammensat*

Skabelonerne, at posten indeholder det minimum af felter og delfelter, som kræves i en fællesskabspost if. folkebibliotekernes minimumsniveau:

- fx felterne 001, 004, 008, 009, 245, 260, 300 og 996
- DBCs biblioteksnummer '870970' i felt 001*b

*001 *b sættes pr. default til '870970'*

Når man i Cicero vælger en af de *materialespecifikke skabeloner*, går klienten ud fra, at man ønsker at oprette en fællesskabspost, og sætter automatisk biblioteksnummeret i 001 *b til '870970'.

Berigelse af nationalbibliografiske poster → brug de materialespecifikke skabeloner

"Rene" nationalbibliografiske fællesskabsposter, dvs. poster fra DBC som ikke er bibliotekskatalogiserede med emneord og noter, har et folkebibliotek ret til at berige med emneord og noter. Til dette skal biblioteket anvende de *materialespecifikke skabeloner*.

Lokalposter → brug lokalpostskabelonerne eller de materialespecifikke skabeloner

Lokalpostskabelonerne er "rummelige" minimumsskabeloner, dvs. de kan bruges til alle materialetyper og der valideres kun på det absolutte minimum af felter og delfelter, en post skal indeholde if. danMARC2:

- 001 *a *b *c *d *f
- 004 *r *a
- 008 *t *v (i hovedposter kun *v)
- 009 *a *g (dog ikke i bind- og sektionsposter)
- 245 *a (i bindposter *g eller *a)

De materialespecifikke skabeloner kan også anvendes til lokalposter (dog ikke lokalbibliografi)

De materialespecifikke skabeloner kan også anvendes til lokalposter, men man skal være opmærksom på, at klienten automatisk sætter biblioteksnummeret i 001 *b til '870790' (DBC's og fællesskabsposternes biblioteksnummer).

NB! Anvender du en materialespecifik skabelon til en lokalpost, skal du huske at ændre nummeret i 001 *b til til *dit biblioteks biblioteksnummer* – ellers bliver posten en fællesskabspost – og kommer i DanBib og Bibliotek.dk.

"Dimser" → brug skabelonen lokalpost

Til poster for "ting og sager" – fx toiletnøgler, kameraer, computere og den slags – skal du anvende skabelonen **lokalpost**.

(Skabelonen 'genstand' er beregnet til katalogisering af 'elaborative materialer' – såsom brætspil, puslespil osv.)

4. Lokalbibliografi

Lokalbibliografi → brug lokalpostskabelonerne

Lokalpostskabelonerne giver som de eneste skabeloner mulighed for at tildele posten den lokalbibliografiske katalogkode 032 *x DLB samt felt 033 *a <kommunenummer> og *b <kommunenavn>.

Artikler

Skabelonen lokalartikel er til artikler i både periodica og bøger

Genbrug af fællesskabspost til lokalbibliografien

Når du skal genbruge en fællesskabspost til en post i lokalbibliografien, kan du gøre dette ved at oprette en lokal kopi af fællesskabsposten – med et nyt faustnummer – og derefter i *skabelonen lokalpost* tildele posten et felt 032 *x DLB og et felt 033 med kommunenummer og –navn. (Lokalpost-skabelonerne er de eneste der accepterer 032 *x DLB og felt 033).

OBS! Ikke-tilladte felter og delfelter må slettes manuelt

Fællesskabsposterne vil som regel indeholde nogle felter og delfelter, som ikke må findes i lokalposter, fx felterne 990 og 991, samt delfelt *0 (kan forekomme i felterne 100, 600, 610, 652, 666, 900 og 910) og *& (kan forekomme i felt 260 samt en i række notefelter).

P.t. skræller Cicero ikke disse felter og delfelter af automatisk, så du er desværre nødt til at slette dem manuelt.

Sådan genbruger du en fællesskabspost i lokalbibliografien:

1. Søg posten frem og åbn den i katalogiseringseditoren
2. Opret en kopi af posten: Klik på 'Kopier' i nederste højre hjørne
3. Vælg den relevante **lokalpost**-skabelon i dialogboksen

*Der dannes nu en kopi af posten – med nyt faustnummer i 001*a og lokalbibliografiens biblioteksnummer i 001 *b*

4. Tilret eller tilføj felt 032. Feltet må ikke indeholde andet end *x DLB.
5. Tilføj felt 033 *a <kommunenummer> *b <kommunenavn>

6. Tilret evt. posten med fx emneord og noter
7. Validér posten – for at finde de ikke-tilladte felter og delfelter der skal slettes
8. Slet de ikke-tilladte felter og delfelter
9. Gem posten (mod DBC)

5. Skema over skabeloner

Materialespecifikke skabeloner

Skabelonnavn	Materialetyper	Validering	Anvendes til
bog (singlepost) boghoved bogsektion bogbind	Bøger også: Læsekasser og classesæt <i>Lokalbibliografi, brug lokalpost</i>	danMARC2 + praksis for folkebiblioteker	Fællesskabsposter og lokalposter
film (singlepost) filmhoved filmbind	Film (fysiske), også: Musikedokumentarer <i>Opera-dvd'er, brug fonogram</i>	danMARC2 + praksis for folkebiblioteker	Fællesskabsposter og lokalposter
fonogram (singlepost)	Musikfonogrammer (cd'er, grammofonplader), også: Opera-dvd'er <i>Musikedokumentarer, brug film</i>	danMARC2 + praksis for folkebiblioteker	Fællesskabsposter og lokalposter
genstand (singlepost)	Brætspil, puslespil, legetøj og lignende genstande - men ikke "dimser" såsom toiletøgler, kameraer mm. <i>Toiletøgler, kameraer mm., brug lokalpost</i>	danMARC2 + praksis for folkebiblioteker	Fællesskabsposter og lokalposter
lydbog (singlepost) lydboghoved lydbogbind	Lydbøger (fysiske)	danMARC2 + praksis for folkebiblioteker	Fællesskabsposter og lokalposter
node (singlepost) nodebind nodehoved	Noder	danMARC2 + praksis for folkebiblioteker	Fællesskabsposter og lokalposter
netlydbog (singlepost) netlydboghoved netlydbogbind	Netlydbøger	danMARC2 + praksis for folkebiblioteker	Fællesskabsposter og lokalposter

netpub (singlepost) netpubhoved netpubbind	Netpublikationer (ebøger, hjemmesider)	danMARC2 + praksis for folkebiblioteker	Fællesskabsposter og lokalposter
periodicum (singlepost)	Periodica	danMARC2 + praksis for folkebiblioteker	Fællesskabsposter og lokalposter
sammensat (singlepost)	Sammensatte materialer	danMARC2 + praksis for folkebiblioteker	Fællesskabsposter og lokalposter

Øvrige skabeloner

Skabelonnavn	Materialetyper	Validering	Anvendes til
lokalartikel lokalpost (singlepost) lokalposthoved lokalpostsektion lokalpostbind	Alle materialetyper	danMARC2 (minimumsvalidering)	Lokalposter Anvendes også til <i>lokalbibliografi</i> .
paahaengspost (singlepost) paahaengsposthoved paahaengspostsektion paahaengspostbind	Alle materialetyper	Valideres i forhold til danMARC2 men som ufuldstændig post.	Påhængsposter Dvs. lokale supplerende og/eller erstattende data til fællesskabsposter
skolepaahaengspost (singlepost) skolepaahaengsposthoved skolepaahaengspostsektion skolepaahaengspostbind	Alle materialetyper	Valideres i forhold til danMARC2 men som ufuldstændig post.	Folkeskolernes fælles påhængsposter Anvendes af folkeskolerne til fælles supplerende data til fællesskabsposter